

BONA PAU

PREMS
CORONA

Núm. 439 Any XXXVII

MONTUÏRI

SETEMBRE 1989

El problema de la seguretat ciutadana dos-cents anys enrera Els anys 1828 i 1829 desaparegueren joies de l'església

Amb el desig de voler retreure alguns dels problemes que sobre seguretat ciutadana es donaven a Montuïri fa dos-cents anys, el mes passat transcrivírem el primer dels tres casos que ens proposàvem —la trobada d'un lladre—. Els altres dos —robatori a l'església i conducció d'un presoner— els hem reservat per aquesta edició.

ROBATORI A L'ESGLÉSIA

L'any 1828 es produeix una substracció de diversos objectes a l'església de Montuïri. S'acusà del robatori al vicari Pau Mateu, però el jurat de Lluçmajor considerà que les proves aportades contra el presumpte lladre no eren suficients i cregué la versió de Pau Mateu que deia que les joies les tenia a ca seva per preservar-les de possibles substraccions.

Un any més tard sí, hi hagué un latrocini de veres, el 28 de febrer varies joies d'argent desaparegueren. Això ho deia el llibre d'actes:

"... Es va donar compte de l'ordre del jutge de primera instància de data 31 de març últim, relativa al robatori que es feu en aquesta parroquial església la nit del 28 de febrer últim de varies joies d'argent, en la qual es prevé al senyor batle que es faci un reconeixement en el pou comú anomenat "Pou Nou", on s'havien trobat varies peces de llautó daurat de la creu grossa i altres coses i a la fi de la trobada de les altres joies, es preveu el citat reconeixement. Per això era precís que l'Ajuntament determinàs com s'hauria de buidar i netejar aquell pou i d'on s'hauria de pagar el treball de la seva neteja. Escoltada la proposta dels senyors regidors es va resoldre "nemine discrepante" que

del pou anomenat "Pou Nou" demà mateix es buidassin les aigües i seguidament la seva neteja a fi d'arribar a la trobada manada, i per aquest motiu es triïn els homes capaços del poble que es necessitin. I feta aquesta neteja, que es faci l'empedrat corresponent al citat pou per a la seva circumferència, de la mateixa manera que el pou comú, anomenat del "Rei" i això en benefici de la salut pública per raó de les aigües i del fang empantanegat que hi ha, i per aquesta finalitat es cridi al mestre Miquel Arbona per tractar amb ell de les despeses de dit empedrat i els ports de les pedres que es necessitin per a dit empedrat, es faci un torn de carros d'aquest districte".

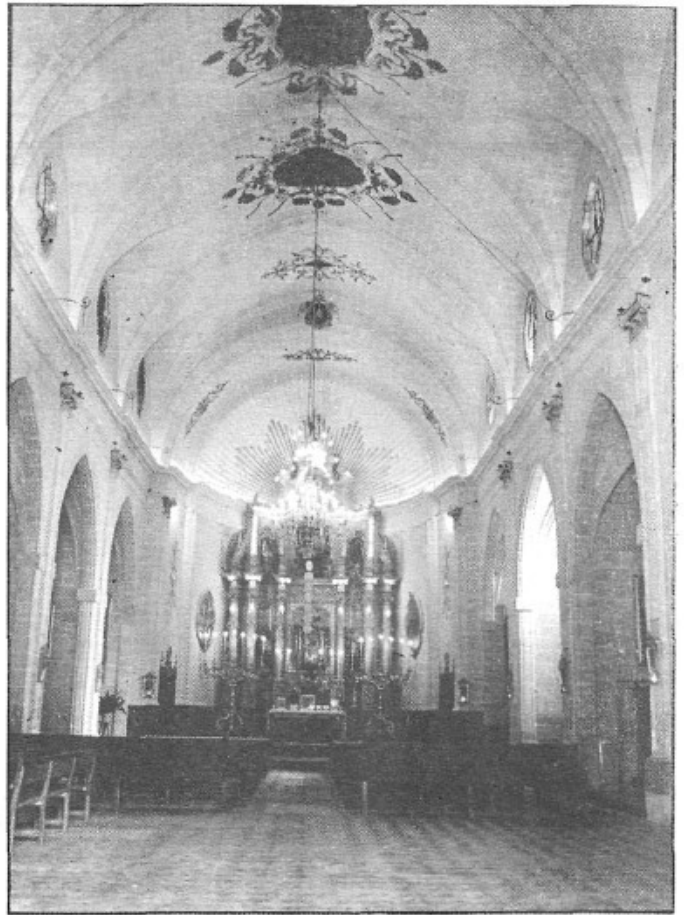
Cap altra notícia tenim d'aquest cas. Això ens pot fer pensar que el dragat del "Pou Nou" resultà infructuós.

LA CONDUCCIÓ D'UN PRESONER

Fins a la creació pel Duque de Ahumada de la Guàrdia Civil, l'any 1844, les competències en assumptes criminals eren dels batles. Perquè es pugui tenir idea de com funcionava, fixem-nos en la manera tan curiosa en què es traslladava un pres d'un terme municipal a l'altre.

Escrit del batle de Porreres al de Montuïri el 13 d'abril de l'any 1835:

"Acompany a la present Llorenç Valls, natural de Binissalem a la jurisdicció de la qual se servirà enviar-lo pel

La més antiga fotografia de l'interior de l'església de què disposam, encara que feta anys després de la desaparició de joies.

conducte ordinari del Baile Real immediat i se servirà donar-me avís d'un rebut i de dos ganivets i tres salcitxes i mitja i un rosari de dona que amb l'empressonat s'encamina a aquell tribunal".

(Escrit al marge)

Rebut dia 13 del que corr i el 14 es va remetre al baile real de Sencelles (sic.)".

En resum, que si un lladre era trobat al terme de Felanitx i havia d'esser conduït a Binissalem, el responsable de que no fugís era el batle del terme el qual estava travessant en direcció a Binissalem.

Guillem Mas Miralles

PORTADA L'ESCOLA DE BALL

Els components de l'escola de balls mallorquins que el 5 de juny de l'any passat reteren homenatge a la vellesa.

El que els traguem ara a primera pàgina suposa el reconeixement que es mereixen per la manca d'oportunitat, per no haver-los tengut més en compta en el programa de festes de Sant Bartomeu.

**EL CÀNCER
ES POT PREVENIR
ES POT CURAR**

Any europeu contra el càncer

L'esport base

Des de temps enrera Montuïri s'ha distingit per l'esport. Quan encara no estava de moda l'expressió "esport base" a Montuïri ja hi havia un bon nombre d'al.lots —nins i més grans— que el practicaven. A la vila hi ha hagut esportistes —ara ja padrins— que en les seves joventuts eren cotitzats a Ciutat i més enllà de la nostra illa. Tenim el cas dels Cerdà, Suñer, Sampol, Miralles... en futbol; el dels Mas, Tous... en ciclisme, que durant el segon terç d'aquest segle foren cridats per actuar fora de Mallorca, i tants d'altres que sentim no recordar.

Ara, però, puja tot un grup nombrós d'al.lots i al.lotes que contínuament s'esforcen, s'entretenen, es preparen per aconseguir una meta: el triomf dins l'esport. Montuïri és petit comparat amb altres pobles, però els qui practiquen l'esport base són molts. El futbol, bàsquet, ciclisme, atletisme són, sobretot, els més practicats. No hi manca tampoc l'esforçat grup d'entrenadors i preparadors que els dirigeixen desinteressadament, ni els pares dels més petits que amb els cotxes els acompanyen en els desplaçaments; els qui cuiden del material, els qui es responsabilitzen de l'administració i secretaria, els qui organitzen les competicions, tant a nivell local —com el mateix torneig de sa lllum o els d'estiu, de futbito— com d'àmbit comarcal —els propis mestres, moltes vegades—. Les mateixes planes de BONA PAU dedicades a l'esport i molts de montuïrers "granats" poden testificar aquesta consideració.

És, però, en certa manera una taca que a la llarga influirà sobre l'esport montuïrer haver hagut d'arribar a l'extrem que tots els jugadors que ara integren la plantilla del primer equip —el de I Preferent— del Montuïri, rebin una certa quantitat per jugar; i encara més lamentable seria el fet que, de no ser així, se n'anirien a altres equips i els directius romandrien amb el recel de perdre la categoria amb tant d'esforç assolida.

Creim que s'han d'encoratjar tots els nostres esportistes en flor —els de base— a que progressin en l'esport que practiquen; si el dia de demà arriben a professionals, en podran treure bon profit:

Reflexions nocturnes

Potser la meua col.laboració mensual a BONA PAU es mogui en aquesta ocasió en un terreny molt personal, a partir de la meua experiència. Crec que tota persona que parla o escriu, d'alguna manera deixa transparar la seva mentalitat, el seu sentiment i —encara que no ho vulgui— la seva ideologia i manera de concebre la vida.

El fruit de la meua reflexió l'han provocat dos fets viscuts les passades festes de Sant Bartomeu. 1) Vaig anar a les berbenes, molt animades per cert. Vaig veure com la gent es divertia, com ballava l'al.lotea, com feien bromes i bevien els joves a la barra... 2) Vaig visitar els vells, impossibilitats i malalts i vaig veure com sofrien, aguantaven, lluitaven..

Entre aquests dos fets saltà l'espina que em portà a la reflexió i que avui compartesc amb els lectors de BONA PAU.

Crec conèixer els joves (la major part de la meua vida l'he passada entre gent jove). Estim els joves (ho afirm així, amb seguretat i sense més explicacions ni qualificatius). Em preocupen els joves (els seus "valors", el seu futur, la manera de concebre la vida). Aquesta preocupació no vol ésser paternalista (fruit dels

meus 45 anys) ni moralitzant (pel fet d'ésser capellà). Jo diria que la meua preocupació és simplement humana.

Em preocupa l'agressiva i competitiva manera d'entendre la vida. El veure com gasten, tuden i beuen. Són capaços de córrer dins un camp de futbol, però els costa fer una excursió caminant i contemplant la natura i el paisatge. No estan preparats per al sofriment i el dolor. No tenen uns valors que els empenyguin a lluitar dins lo social, lo polític, lo religiós. Fugen de tot compromís. Crec que aquesta és la seva realitat, però no en tenen la culpa, almanco tota. Els majors els hem ensenyat a ser competitius, a donar-los tot lo que volen, a deixar-los créixer dins una societat consumista sense oferir-los uns valors que els omplin.

Enfront d'aquestes actituds dels joves i d'altres característiques que configuren el seu ésser (que avui no descriu per no excedir-me en excés) m'he trobat amb la resignació, paciència i esperança dels malalts, vells i impossibilitats que, tot i sabent que el seu mal no té cura o no els queda futur, viuen en pau, serenitat, confiança i amb una certa il.lusió els seus darrers anys. El que més m'ha sorprès ha estat la fortaleza i preparació

amb què s'enfronten al sofriment, les limitacions o la mateixa mort. Cert que la vida i els anys els han forjat a base de cops de lliura, però així i tot crec que són d'una altra pasta.

La meua pregunta em donava voltes dins el cap. ¿Com afrontaran els joves d'avui, el sofriment, el dolor, la limitació, les privacions? ¿Serà suficient l'escola de la vida? ¿Els hauríem d'educar amb capacitat per aguantar els cops que rebran?

Eren prop de les sis de la matinada. La música de la berbera — ara una mica més llunyana— encara es podia sentir. Tot i que ho intentava, no vaig ser capaç de contestar els meus interrogants.

"Els joves no tenen un valors que els empenyguin a lluitar"

però mentre sia per afició, el que s'han de proposar és gaudir en l'esport al mateix temps que milloren en l'aspecte físic.

Onofre Arbona

Andreu Genovart

Rafel Socias Miralles «Vermell»

LA FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS DE LA TERCERA EDAT DE BALEARS, DE LA QUAL ÉS PRESIDENT, ACULL UN CENTENAR D'ASSOCIACIONS I UNES 70.000 PERSONES

Tot d'una que Rafel Socias Miralles fou elegit president de la Federació d'Associacions de la Tercera Edat de Balears, a principis de Novembre de 1988, ja publicarem una entrevista amb ell. Però fa uns mesos, era el 10 de juny passat, en el "Foro de Mallorca" es va celebrar una assemblea general especialment per a directius d'associacions locals. Hi assistiren 391 persones sols de Mallorca. Entre els punts que es tractaren hi figuraven el projecte de comarcalització de la junta rectora, la reforma dels estatuts i altres. Però encara hi ha problemes per resoldre i tasques per dur endavant.

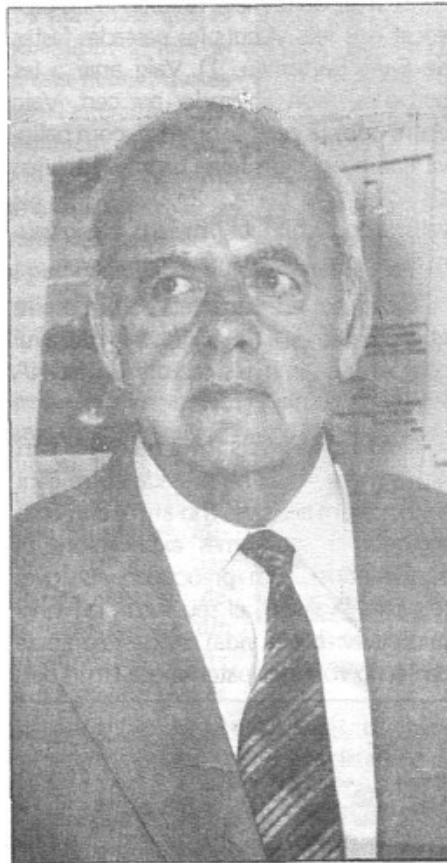
—¿Què voldria el president per a l'Associació Balear?

—Desitjaria que la gent prengui consciència que hem de fer un sol cos, que no es tracta d'una cosa d'"élite", que hem d'ajudar-nos uns als altres i que estam per ajudar. Acollim a quasi un centenar d'associacions i a 70.000 persones de més de 60 anys, i de cada dia anam augmentant. Pràcticament tota l'illa es troba federada. Recollim els fruits que va sembrar Miquel Fiol Company quan era conseller d'Acció Social. Funts anàrem a visitar pobles, parlàrem amb batles, rectors i altres persones per crear associacions. Des que em vaig fer càrrec de la presidència, pel novembre, s'han afiliat unes trenta associacions i en manquen sis o set que no ho han fet. Aquí es on he d'entonar el "mea culpa" ja que encara no he tengut temps de posar-me en contacte amb ells. Deman, sobretot, que tenguem molt de seny i unitat per a bé de tot el col·lectiu, que suposa un bé per a tota Mallorca.

—Econòmicament, ¿com anau?

—Molt magres. Quan vaig assumir la presidència vaig trobar pocs doblers. Les associacions locals no satisfan la quota. Crec, per començar, que haurien d'aportar cinc o deu mil pessetes a la federació, la qual es sustenta a base de petites subvencions del CIM, la CA, "La Caixa", "Sa Nostra" i altres entitats. Necessitàrem una màquina d'escriure i el CIM ens

"LES SORTIDES SÓN BENEFICIOSES - HEM DE FER UN SOL COS - CADA ANY AUGMENTA EL NOMBRE DE SOCIS, CONSUMISME, NO; GAUDIR, SÍ"

la va pagar; "Sa Nostra" ens ha regalat una fotocopiadora; el nostre local està situat a un despatx que en el carrer de l'Almudaina ens ha cedit el CIM. Abans el local social era el domicili de l'antic president i això no és això. Aquest local està obert els dimarts i divendres el matí, i aquests dies hi anam el secretari, el tresorer i jo. Si fa falta obrirem cada dia. Ara bé, grans problemes econòmics no en tenim, ja que ningú cobra pel treball que fa.

—Passant ara a un altre aspecte. ¿Hi ha gent de la Tercera Edat que practica l'esport?

—En combinació amb els departaments de Deports i Acció Social del Consell Insular procuram atendre totes

les peticions. A nivell de comarca pensam dur a terme unes competicions esportives, però sense puntuacions ni classificacions i en especialitats assequibles a la nostra edat, per exemple "petanca", ciclisme... Es parla també, a nivell nacional, de fer una olimpíada de la Tercera Edat a Barcelona, aprofitant el "92".

—S'ha criticat a la Tercera Edat que són un pretext per menjades, excursions, viatges... i es corr el risc de caure a la trampa del consumisme. ¿És cert?

—No, de cap manera. Si per una part a la darrera assemblea ja es va tractar el tema de l'ocupació del temps lliure, cal dir que cada dia ens plouen ofertes i no les acceptam totes. Quan hi ha que programar qualche cosa ho discutim en junta i calibram els pros i contres, encara que ens ofereixen sempre uns preus molt avantatjosos, però nosaltres elegim el que ens convé. Si, per exemple, un espectacle que al públic li costa 4.500 pessetes, a nosaltres ens surt per 2.000 ò 2.500 i així podem tenir l'oportunitat de poder gaudir-ne o anar a llocs als quals no s'hauria tengut l'oportunitat d'anar-hi.

—O sia, ¿aquestes sortides són a la fi beneficioses?

—Després del que acab de dir, vull afegir el que em comentava el metge que teníem a Montuiri. Un dia em deia que quan se n'anà del poble tenia més cartilles, però receptava un trenta per cent manco des que es va crear l'Associació de la Tercera Edat. "Aquestes persones que acudeixen al consultori —continuava dient-me— ho fan, en una immensa majoria, per costum, perquè no tenen res que fer; quan s'organitza una activitat deixen de medicar-se quinze dies abans i quinze dies després". És per això que crec que també les sortides són beneficioses.

Encara parlàrem d'altres aspectes de les associacions de la Tercera Edat, però ja tendrem oportunitat de continuar.

Gabriel Gomila

COSSIERS

Enguany hem volgut deixar constància del nom dels cossiers, dimoni i flabioler ja que consideram un deure publicar-los. Aquests esforçats joves que cada any ens fan reviure les més tradicionals dances que es ballen al poble són mereixedors d'això i qualque cosa més.

Dames: Josep Gomila Mesquida i Gaspar Verger Sastre (també fan de cossiers).

Cossiers: Miquel Miralles Rigo, Andreu Camps Mascaró, Pere Joan Fiol Nicolau, Vicenç Vaquer Verger, Bartomeu Ribas Ribas, Josep Cerdà Bennassar i Joan Rigo Garau (quan ballen sols són 6 i la dama).

Dimoni: Juan José López "Juanjo".

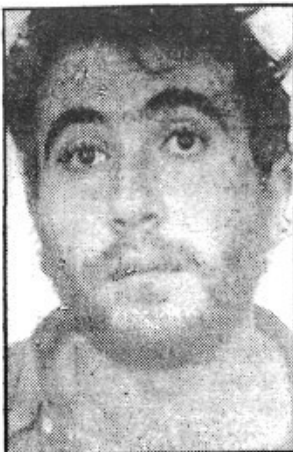
Flabioler: Antoni Mateu Socias.

Enguany ha estat el 13è any consecutiu d'actuació, ja que començaren l'any 1977, quan sols en tenien 13 ò 14.

Per cert que s'iniciaren en una època forta de crisi, atès que estaven a punt de desaparèixer. Es va demanar col·laboració a l'escola. Aleshores aquests cossiers feien 7è i 8è d'E.G.B.

SOBRE EN MACIÀ MANERA

No era la nostra intenció tornar parlar d'En Macià Manera, perquè consideram que la premsa diària ja ha divulgat en excés el seu assumpte i, fins i tot, per a alguns

se n'ha fet bandera. Però hi ha gent, poca, que sols sap les notícies del poble mitjançant BONA PAU. És en atenció a aquestes persones que hem resumit algunes informacions publicades a diferents mitjans de comunicació.

En unes declaracions a "Ràdio Popular", l'advocat de Macià Manera, Carles Vila, va declarar que "fou torturat i mal-

ELS COSSIERS, DE PAISÀ Foto L.I. Capellà
Enguany volguérem captar una imatge dels Cossiers, dia 15 d'agost, on hi eren tots, amb motiu de la sortida al carrer, per a ballar, vestits de paisà

tractat per la policia, en un descampat li posaren la pistola a la boca, un peu en el pit, li pegaren i li digueren que anirien contra ell (la seva família)". No obstant els "metges catalans que el visitaren als calabossos de Barcelona, no detectaren cap traça de maltractes.

Per altra part, "En Macià ha admès davant l'Audiència Nacional esser membre de "Terre Lliure", tenir coneixement de l'existència del "Zulo" de goma-2 a la finca de la seva família, situada a "Sa Rota" de Montuiri. El jove picapedrer ha declarat a Carles Vila que la policia no sabia res de l'existència d'aquest "zulo" i que ell, per evitar que alguns dels caçadors que freqüenten la zona sofrís un accident amb la goma-2, confessà el lloc de l'amagatall".

Aquesta versió coincideix amb la de la policia quan digué que "a Sa Rota havien trobat un "zulo" amb tres cartutxos de goma-2, tres temporitzadors, tres "aliviadors" de pressió, tres interruptors, metxa lenta i elements electrònics usats en la fabricació de bombes".

Per la nostra part hi afegim que al cap d'un mes i mig de la seva detenció, encara la gent de la vila i sobretot els seus amics no s'expliquen que un jove, com En Macià "Titi" pugui esser capaç de fer mal a ningú o de participar en actes violents.

Esperam que el temps i la justícia s'encarreguin d'aclarir els fets.

UN LLIBRE NOU

CATÀLEG DE NOMS PROPIS DE PERSONA

de Joan Miralles i Monserrat i Antoni Lluïl Martí.

Aquest llibre ens ofereix el català de noms propis de persona que poden esser legalment admesos per a inscripcions o modificacions sol·licitades del Registre Civil.

Un dels objectius primordials és donar a conèixer un nombre prou extens de formes gràficament correctes i legalment admissibles, en una i altra llengua, per a inscripcions de naixements o modificacions dels noms registrats obligatòriament en castellà abans de la promulgació de la llei que permet consignar-los en la nostra llengua.

Una llarga llista de més de 2.000 noms propis de persona en català i castellà serveix per saber el seu correcte ús, així com també la feminització d'antropònims tradicionalment usats com a noms d'home.

El llibre fou presentat a Montuiri el 22 d'agost passat, pels seus autors, a la Sala d'Actes de l'Ajuntament, en un acte que formava part del programa de les festes. Agradà molt el col·loqui, les explicacions i ampliació que oferiren sobre el tema.

O.A.

S'HA DIT QUE...

... es mes que es Rector Andreu va ser a Perú, es Batle comentà: "Llàstima que no se'n menàs En Pere Sampol".

—oOo—

... l'any passat En Xerrim va dedicar tota una plana per comentar ses equivocacions, desperfectes i desajustaments des programa de festes. Enguany se podria haver fet lo mateix, ja que molts d'actes no coincidiren amb s'hora anunciada, però mentre uns han dit que tocar aquest tema es igual que rentar es cap a s'ase, altres hi han afegit que és perdre es temps i es lleixiu. *(Ho deixarem anar fins l'any que ve, que segur n'haurem de tornar fer una resenya).*

—oOo—

... sa raó per la qual sa Companyia Telefònica ha instal·lat una cabina de telèfons en Es Dau és per donar més facilitats a Na Margalida "Queló" perquè pugui cridar el "suo amore italiano".

—oOo—

... quan acabà es pregó de festes de Sant Bartomeu, un oient exclamà: "Això ha estat com es cafè, com més curt, més concentrat i bo!".

—oOo—

... dos anys després d'haver-se aprovat s'expedient per fer sa subhasta d'obres des nous vestuaris d'Es Revolt —era el 31 de juliol de 1987—, a la fi foren inaugurats. Sempre s'ha dit que "ses coses de palacio van despacio", encara que es nostre Ajuntament no és, amb exactitud, un "palacio", però... ben arribada s'hora!

—oOo—

... s'altre dia, de pagès, una familia montuïrera se va veure obligada a un dejuni forçós, i no era en divendres, sinó en dilluns. Tots es forns estaven tancats i no havia fet provisió de pa. ¿Per què no se posen d'acord es forners, com ho feren es cafeters i així cada dia podríem menjar pa fresc?

—oOo—

... en es restaurant recentment inaugurat a s'antiga farinera, se deu passar molta fam, i se mengen ses lletres i tot: ses invitacions que se repartiren pes

—Enguany ses torroneres tallaren es pas de l'esquerra des graons, no sols an es rectors i altres devots, sinó també a sa gent que no hi pogué circular.
—Això se diu "invasió".

poble posaven "Ca's Carbone", en lloc de "Ca's Carboner".

—oOo—

... en es text mallorquí de ses esmentades invitacions hi havia unes quantes faltes, i en canvi no n'hi havia cap en es text castellà. És una llàstima, tenint en compte que en es poble hi ha moltes persones expertes en ortografia que s'haurien pogut consultar. Esperem que se gastronomia vagi millor que sa gramàtica.

—oOo—

... es dia de s'inauguració des restaurant, la casa va quedar molt bé. Qui se va passar fou sa gent que hi va assistir. Sabeu que en llevaren de concert d'enmig! Molts pareixien morts de fam i de set.

—oOo—

... ses "Majorettes" de la vila enguany no desfilaron per ses festes i se sentiren moltes versions: "Han tornat massa majorettes i no volen sortir". "No han tengut cabuda en es programa". "Troben que aquesta casta de desfildes partany a temps passats i altres cultures".

—oOo—

... es rector Pere era present a sa berbera i no ballava. Un comentà: "¿I En Pere que no balla?"; a lo que una altre respongué: "No importa faci "cuadros", ja basten es que pinta".

—oOo—

... davant sa derrota del Montuïri es dia de Sant Bartomeu i amb vuit juga-

dors de fora poble, se preveu una "participació massiva" en es partits de lliga.

—oOo—

... un altre any, en lloc d'anunciar en es programes "Carreres de bicicletes" s'hauria de posar "Carreras de bicicletas y olé". Estaria més en consonància amb sa música i sa paraula que se deixaven sentir p'ets altaveus.

—oOo—

... per 59 vegades es comentarista de ses carreres de bicicletes digué: "Atención corredores!". Un pic anuncià: "Delante del bar del cine hay una "prima". Un va comentar: "Lo que hi ha és una bona "tia".

—oOo—

... quan es dia de Sant Bartomeu se féu s'amollada de coloms a sa sortida de l'ofici, no en va quedar ni un, dins sa gàbia (sempre sol esser així). Un membre de sa colombòfila digué a un capellà: això és ben igual que quan voltros a missa deis "anau-ves-ne en pau"; tampoc no queda cap persona dins l'església. Tothom "pren es vol".

—oOo—

... molta gent demana saber s'horari de recollida des correu i comprovar si es veritat que si una carta es depositada an es "busson", per exemple un dilluns

a les tres de s'horabaixa, aquesta carta no és recollida fins a l'endemà, i no se'n va cap a Palma fins es dimecres a les vuit des matí. També se vol saber si s'horari que se va establir després que l'amo En Joan Pastor se jubilàs, és es més adequat, perquè fa que part de ses cartes que avui se reben, no se repartesquin fins a l'endemà. Abans s'horari d'oficina era de vuit a deu, i com que s'autocar arriba a les deu, hi havia temps de repartir TOT es correu es mateix dia.

—oOo—

... s'Ajuntament va enviar cartes —cosa ben feta— an es nins de Montuïri indicant-los ets actes infantils de ses festes. Se deixaren a correus dia 9 per-

S'HA DIT QUE...

què —com indicava s'escrit— dia 14, 16, 17 i 18 hi havia tallers per a ells. Idò bé, qualcú va rebre sa carta dia 21.

—oOo—

... va fer molta ràbia i ocasionà nombroses protestes que sa torronera se col·locà davant s'escalonada des graons de plaça, tancant un pas public. Si era massa grossa, que li haguessin autoritzat manco metres. A més de preus abusius, només mancava que aturàs aquest important lloc de trànsit.

—oOo—

... un bon montuïrer, amb raó, se queixava que en es partit de Sant Bartomeu, amb el C.D. Montuïri de l'Preferent, només s'hi alineassin set jugadors des poble. S'altra cara de sa moneda està en que tres juvenils hàvien anat a sa presentació de s'equip i cap d'ells tres ha tornat més an ets entrenaments.

—oOo—

... s'haurà de reflexionar sobre es fet que, en es darrers anys, cap jugador del Montuïri juvenil ha passat an es primer equip (Joan Verger i Gabi Sampol venien del Sant Gaietà). Això decepciona an es qui estan dins s'esport base. ¿Per on es perd? ¿Manca de sacrifici o de saber esperar? ¿Poques oportunitats i nul·les perspectives de futur en es primer equip? ¿Manera d'enfocar es juvenils? Com sempre, "S'aigua no es perd mai per un mateix lloc".

—oOo—

... es qui troben que es regidors des nostre Ajuntament no pinten res varen quedar ben fotuts quan venen que no en va faltar cap d'ells a presidir sa Missa de Sant Bartomeu. Ara bé, si hi van. perquè hi van, i si no hi van... perquè no hi van. En "serio". ¿Se podria saber quina feina fa cada regidor?

—oOo—

... "¿quin d'aquests és el Papa?", va demanar un nin de 3 ò 4 anys a s'Ofici de Sant Bartomeu, quan va veure tanta "capellanada" damunt s'altar. (Influència de sa televisió rper mor de sa visita del Papa a Espanya)

Oo

Foto L. Capella

Durant les corregudes del dia de la segona festa, nins i grans varen gaudir de debò

—oOo—

...es vespre de Sant Bartomeu hi hagué dos membres des grup "Música Nostra" que anaren de "ses seves" i arribaren tard damunt es cadafal. Es mateix vespre, de dos glosadors que havien de venir, només en comparegué un i diferents escolés de ball de fora poble mos invadiren sa plaça mentre es locals ballaven temerosos a un racó.

—oOo—

... s'ha de felicitar s'Ajuntament perquè poques hores després d'haver acabat ses berbenes, "Ingenierías Urbanas" havia netejat i regat sa pista d'Es Dau. Així s'hauria de fer tot: Previsió i eficàcia.

—oOo—

... sa nova pista d'Es Dau estava plena de cotxes aparcats es dissabte dia 26. Partanyien a s'organització de sa "corrida de toros". Sa pista ja està un poc espenyada, i així sí que durarà poc!

—oOo—

... es torneig de futbol-sala i ses festes tengueren uns apoteòsics finals amb so gol "d'espuela" d'En Teo Fiol de sa Matança i s'agradable vetlada còmicomagico-musical de plaça.

—oOo—

... es qui se pensen que En Xerrim és N'Andreu Genovart no s'expliquen com BONA PAU des mes d'agost, escrita quan ell era a Perú, tengué 20 aportacions que ompliren sa plana des "S'ha dit que...". Qui en sap "la prima" d'això és sa gent que sense saber-ho firma...

EN XERRIM

CARTA OBERTA

Carta oberta al Comité Local de Montuïri del Partit Popular:

Davant l'incompliment sistemàtic per part del batle de Montuïri i del president de la Comissió d'Urbanisme dels acords presos per l'Ajuntament en matèria de disciplina urbanística i la negativa del batle d'acatar les decisions preses per la Comissió Instructora creada per instruir expedients a presumptes obres il·legals, l'Agrupació del Partit Socialista de Mallorca-PSM de Montuïri, en un darrer intent d'evitar que el tema hagi d'esser resolt per instàncies externes a la nostra vila, amb la crispació que suposaria per a la vida política local, INSTA al Comité Local del Partit Popular a:

1.- Fer acomplir al Grup Municipal del PP els acords presos per unanimitat de la Corporació el passat mes de juny sobre disciplina urbanística.

2.- Igualment que el Grup Municipal del PP acati i executi els acords de la Comissió Instructora del expedients urbanístics.

Si dia 15 de setembre de 1989 no hem rebut contesta positiva a aquest escrit o no s'han executats els acords esmentats, entendrem que les actuacions del batle i del delegat d'urbanisme estan avalades pel Partit Popular i, aleshores, per tal de fer acomplir els acords del Plenari de l'Ajuntament de Montuïri i la legalitat urbanística, recorrerem als Tribunals de Justícia amb la corresponent demanda de responsabilitats penals a qui pertoquein.

Agrupació de Montuïri del Partit Socialista de Mallorca (PSM)

L'AJUNTAMENT INFORMA

Resum de l'acta de la sessió plenària ordinària del 29 de Juliol de 1989

PRESA DE POSSESIÓ

Designat regidor d'aquest Ajuntament, Miquel Ramonell Castellà, del CDS, en substitució de Guillem Ferrer Arbona, per renúncia, després d'haver jurat el càrrec, va prendre possessori i fou felicitat pels representants de tots els grups municipals.

CONCURS D'IDEES PER A LA REHABILITACIÓ D'ES MOLINAR

L'Ajuntament va aprovar les bases i va convocar concurs d'idees per a la rehabilitació de la zona d'Es Molinar. S'atorgaran premis a les tres millors propostes que es presentin.

PLA DE CAMINS RURALS

El Consistori va acordar acollir-se al "Pla de Camins Rurals de Balears" convocat per la CAIB, si bé abans la Comissió d'Agricultura proposarà els camins que hi hagin d'esser inclosos.

PLA D'EQUIPAMENTS ESPORTIUS

Després d'haver debatut la conveniència d'adobar el pati de les escoles i la necessitat d'adquirir uns terrenys per a un poliesportiu, el Consistori va aprovar l'obra "Agençaments varis del camp de futbol" per un pressupost de 1.966.310 ptes. i que sia inclòs en el Pla Territorial, 1989.

SOL·LICITUD DE FINANÇAMENT D'EQUIPAMENTS ESPORTIUS

Vist el pla d'Equipaments Esportius de Mallorca, 1989, la Corporació va acordar: a) Sol·licitar un finançament del CIM de 1.310.874 ptes. per a diferents adobs del camp de futbol, amb un pressupost de 1.966.310 ptes.; b) Comprometre's a prendre al seu càrrec la part del pressupost que

sobrepassi els finançaments del CIM i de la CAIB; c) Obligar-se a mantenir les instal·lacions que es construeixin per a deport, durant el terme de 20 anys; d) Autoritzar al CIM per utilitzar gratuïtament aquestes instal·lacions, i e) Acceptar les normes establertes.

CONTRACTACIÓ TEMPORAL D'UN AUXILIAR ADMINISTRATIU

Després d'haver aprovat les bases que han de regir la contractació temporal d'un auxiliar administratiu, es va acordar convocar la contractació de l'esmentada plaça, fer pública la convocatòria i les corresponents bases.

INSTAL·LACIONS D'UTILITAT PÚBLICA I D'INTERÈS SOCIAL

A rel de la sol·licitud de Josep Lladó Miralles i Francesc Trobat Garcias demanant l'autorització de construccions i instal·lacions d'interès social per destinar-les a "Centre Esportiu i Recreatiu de Montuiri", a ubicar a Son Collell, la Corporació acordà informar favorablement, ja que es considera justificat el seu interès social, i esser necessari el seu emplaçament en sòl rústic, sense perill de formació de nucli urbà.

DEVOLUCIÓ DE FIANÇA D'OBRES

Es va acordar tornar a Antoni Verger Payeras la garantia de 287.980 ptes corresponent a la fiança depositada per a les obres de "Substitució coberta Ca Ses Monges" i "Dependències annexes i adecentament de parcel·la".

MOCIÓ D'URGÈNCIA SOBRE PARALITZACIÓ D'OBRES

Els regidors Miralles Pizà, Sampol

Mas i Mas Martorell presenten una moció d'urgència sol·licitant s'acordi la paralització cautelar, així com ho va acordar la Comissió Instructora, ja que no fou executat per la Comissió de Govern d'aquest Ajuntament, de les següents obres: Una vivenda a Son Moià, una vivenda a Son Miró, una vivenda a S'Almudaina, una vivenda i torre a Son Miró. També instar al batle perquè concedesqui un plaç de dos mesos als interessats perquè iniciïn els tràmits per legalitzar-les. Aquest acord s'haurà de dur a terme dins un plaç no superior als 3 dies.

La votació donà el següent resultat: 4 vots a favor, 4 en contra i una abstenció. I no havent-hi majoria, la moció presentada no fou declarada d'urgència.

Sampol Mas manifestà el seu desig que consti en acta el fet que el batle no hauria d'haver votat, ja que està implicat en les obres objecte de la moció presentada.

PRECS I PREGUNTES

Miralles Pizà demana si es pot asfaltar o llevar els clots en el camí de Son Manera a Joan Alcover passant per Can Pellusco.

Mas Martorell pregunta si sempre hi ha qualche municipal de servei o no, perquè el dia de la tempestat era difícil localitzar-ne qualcun d'ells. També demana que s'envii una nota a Joan "Pelós" i a Felipe Pinteño agraint els treballs realitzats desinteressadament amb motiu de l'esmentada tempestat.

Sampol Mas manifesta que insisteix de bell nou sol·licitant l'estat de comptes de Sa Fira.

Davant tot això el batle ofereí l'oportuna informació i les explicacions pertinents.

NOVES CONSTRUCCIONS A LA CARRETERA DE MANACOR

Segons es desprèn dels acords de l'Ajuntament i de les notícies que ens han arribat, seran invertits molts de milions de pessetes en la comercialització de diferents indrets als costats de la carretera Palma-Manacor, davant el nostre poble.

En el darrer ple municipal es va acordar declarar d'interès social la construcció d'un centre esportiu-recreatiu. Per altra part, fa tres mesos, la Comissió Provincial d'Urbanisme donà llum verda a la construcció d'un altre complex (estil "Modelmon").

A aquestes obres, s'hi ha d'afegir l'ampliació del restaurant "Es Crevers", la ubicació d'una benzineria i el restaurant "Cas Carboner".

CENTRE ESPORTIU

Pel que fa referència al centre esportiu es construirà dins una parcel·la de 20.078 m². dels quals 2.000 seran per a discoteca. Hi haurà piscina, pistes de tennis, vies d'accés, zona esportiva, aparcaments. El pressupost és de quasi 80 milions i entre els promotors hi figura Francesc Trobat Garcias. Es farà devora els creuers de la carretera de Porreres.

RESTAURANT CAS CARBONER

En el començament de la gran recta de la carretera i aprofitant els antics fonaments de la fàbrica de farina i de ciment, s'hi aixeca ara el restaurant "Cas Carboner", el qual fou inaugurat el passat 18 d'agost. El projecte presentat l'any passat arribava als 40 milions de pessetes, essent-ne promotors Gabriel Bennassar (Restaurant "Es Puig") i Guillem Rigo.

GASOLINERA I AMPLIACIÓ D'UN ALTRE RESTAURANT

Anteriorment ja havíem informat de la instal·lació d'una benzineria a la mateixa recta de la carretera Palma-Manacor i que per als montuïers haurà de ser ben rebuda, ja que no en tenim cap en el terme. I per altre part, l'antic restaurant "Es Crevers", amb l'ampliació, augmentarà també la seva cabuda

Foto L.J. Capella

En el mateix carrer dels Cossiers, com pels altres indrets del poble, una gentada de montuïers i externs, contemplava admirada les antigues danses dels nostres cossiers

Com es pot destriar, la carretera Palma-Manacor al seu pas per Montuïri canviarà d'imatge i a més se'n traurà una bona rendabilitat econòmica.

NO S'APROVÀ LA PARALITZACIÓ D'OBRES URBANÍSTIQUES

Malgrat la moció d'urgència presentada pel PSM i pel PSOE i l'acord de la Comissió Instructora que s'havia constituït, el ple municipal no aprovà la paralització de les esmentades obres per manca de majoria. En canvi, la proposta del batle, de que s'oferís un plaç fins al setembre a fi que es legalitzàs la situació, va prosperar.

Aquest assumpte, del que ja en parlàvem el mes passat, sembla que causa distorsions i preocupacions fortes entre membres del consistori. Com es pot llegir a un altre lloc d'aquest número, el PSM amenaça recórrer als tribunals de justícia per tal de demanar "responsabilitats penals a qui pertoquin".

"Ja veurem en gelat on s'ajaurà".

CONCURS D'IDEES PER A LA REHABILITACIÓ D'ES MOLINAR

L'Ajuntament de Montuïri ha convocat un concurs d'idees entre els arquitectes per a la rehabilitació de la zona d'Es Molinar, possiblement l'element arquitectònic més representatiu del nostre poble.

segons es veu a les bases del concurs.

s'han establert tres premis de 500, 400 i 300 mil pessetes, es fixen els objectius del concurs, com són plantejar la rehabilitació dels vuit molins i les seves rodalies, els problemes d'accés i comunicació i també proposar nous usos per aquesta zona, sense oblidar un bo i fàcil accés des de la carretera Palma-Manacor així com la possible prolongació de l'Avinguda Es Dau.

L'EXPOSICIÓ DE PERE ORPÍ

Els quadres exposats per Pere Orpí durant les festes patronals foren molt visitats i apreciats. D'ells, el presentador, Josep Mascaró Pasarius, en digué:

"... Tota la seva obra pictòrica està amarada de poesia pura. La seva personal visió del torrent de Pareis, per exemple, és una bona prova i un testimoni de la forta personalitat artística i de l'esperit creatiu de Pere Orpí. En aquesta tela ha resolt els problemes de composició, de llum i color, amb absoluta independència, sense cap lligam acadèmic ni convencional.

Pinta amb la mateixa llibertat que quan escriu poemes. "La llibertat, deia Von Schiller, existeix només en el regne dels somnis, i la bellesa únicament floreix en la poesia". Poesia i pintura, pintura poètica, com un altre quadre que hi ha aquí. "Es Molinar", una magnífica tela, quasi "Naïf", plena de vigor, d'harmonia i de senzillesa..."

El pregó de les festes d'enguany ens féu reviure "els bats del nostre passat"

Gabriel Janer Manila ens oferí una màgica composició poètica

Fota una lloanxa a les festes patronals, en general, i a les del nostre poble, en particular, va suposar el pregó de Sant Bartomeu d'enguany proclamat, com ja ve essent tradicional, la nit de la Mare de Déu d'Agost.

El notable escriptor Gabriel Janer Manila ens féu passar una estona agradosa escoltant-lo, fent-nos compartir la bellesa d'un poema que convidava a solemnitzar, des de tots els caires, la gaubança de l'annual festivitat patronal. Fou tot un poema que va encantar els oients, mitjançant el qual poguérem gaudir participant d'una peça literària que, en la majoria dels passatges, embadalia els qui, aquella nit que va esdevenir gojosa, omplíem de gom a gom la sala d'actes de la casa de la vila. Un pregó que hem volgut reproduir tot d'una, quan encara no s'havia acabat les espines del foc de les festes, perquè de bell nou poguéssim tornar gaudir d'aquesta composició poètica.

Beu-te a glops les espines

Segona la festa és, encara avui, proclamar el triomf de la vida sobre la mort quotidiana del poble. Sobre la mort que estén el seu sudari damunt les teulades de les cases, pels turons, pels sementers i les garrigues. En la mirada transparent d'un infant i sobre el gest antic d'un home vell. Com una boira blava, la mortalla dels dies.

El pregó de la festa és l'anunci d'una subversió que neix en l'entranya: el poble és més difícil de viure i habitat un temps que no genera records. Contra la solitud, l'espontaneïtat humanitzadora i lúdica de la festa d'estiu.

El pregó és una invitació al deliri. No es planys el cos, per Sant Bartomeu. Viure la festa és excitar-se amb la festa. Arranca a córrer davant el dimoni, salta amb els cossiers damunt la plaça, balla dins a l'alba, enamora't, aquest dia. Beu-te a glops les espines del foc. Tira't vos al carrer, per Sant Bartomeu.

MONTUÏRI BATEGA

Viure la festa és embriagar-se amb la olor que la festa exhala, olor de festa, olor d'alfabeguera, suor de festa, perfum del dinar que surt de cada casa. La festa és el fruit de molts d'anys de lluita d'homes. És l'esforç de mantenir unes paraules, unes gestos, uns balls, uns perfums, uns colors, unes accions que afirmen la voluntat de viure d'un poble. Podem trobar en la festa, en les festes antigues que la societat moderna tracta de viure els

batecs del nostre passat. S'erigeixen, aquestes festes: la festa d'Elx, la Sibilla, la representació dels Reis d'Orient, la dansa dels cossiers, com puntes de diamant de la nostra cultura. Els batecs del poble. Montuïri batega, mentre els cossiers salten —cada salt, un batec— pels carrers i les places de la vila. Montuïri batega per Sant Bartomeu com el cor d'un home enamorat: capaç de viure l'experiència reivindicadora de la festa, capaç de perdre el cap en el ball —la nit és clara i fa calor, però al cel hi ha un camí pintat d'estels—, capaç d'enamorar-se en l'espai d'un instant, capaç de tornar a néixer quan arriba la festa. Montuïri batega.

"Montuïri batega per les festes de Sant Bartomeu"

Beu-te a glops les espines. L'amor és breu com el foc d'artifici. Potser, la vida només dura l'espai d'un alè, quan el desig ens crema i la raó s'encén disposada a mobilitzar totes les energies. L'últim luxe dels pobres, la festa, aquella part de la nostra vida que cal preservar de la mediocritat, contra la mort.

PELS CAMINS DEL DESIG

Beu-te a glops les espines. L'efímera violència dels focs d'artifici. Els colors, l'enginy, la sorpresa, la brevetat del foc. Encén la teva vida. Sobre la fosca d'una nit d'estiu, l'arabesc del foc, la momentània calligrafia del foc, sota el cel puntejat d'estels. L'atreuiment de beure les espines, ni que fossin el vi que transforma la vida en una venturosa energia. És aquesta força que fa els pobles més lliures. I la llibertat dels homes és mesura per la seva capacitat de somni. És més lliure el poble que se sap defensar de la desesperació i de l'engany tot encenent els focs de cada nit, l'espereig dels silencis que perviuen en les obscures galeries de la imaginació. És també un viatge a través del desig, la festa. Qui fos com aquell rei —era un rei de rondalla— que tenia un anell dins el qual podia veure tots els viatgers: homes que sabien interpel·lar els secrets de la natura, que coneixien els colors de la pols dels

camins, les flors de les voreres, el perfum de les terres, la forma inexplicable dels núvols i les boires. Mentre dura el viatge pels camins del desig, aprenem que la vida —existeixen els dies i les nits perquè hi siguem feliços— és immensament rica i que l'avorriment i el fàstic són una traïció a la festa.

ARRANCA A CÓRRER

Vet aquí el sentit de la meua proposta: la festa, el viatge a través de la sensualitat, l'experiència lliure de les coses que ens atreuen, la insolència de capgirar la història quotidiana, la subversió que exorcitza la solitud. Els colors del foc. El xiulet dels coets que salten furiosos. Beu-te a glops les espines de tots els focs. Arranca a córrer davant el dimoni i crida:

*"no té banyes ni cervell,
el dimoni cucarell".*

¿De què és capaç un poble que corr tots els anys davant el dimoni? Sentiràs a les cames l'atzabor de les corretjades, l'emoció de sentir-te perseguit pel dimoni; sentiràs l'ombra que s'allarga i s'allarga de la barrota, tant com la vista. Quasi tan llarga com el campanar, la barrota.

EL CAMPANAR, MOTIU D'ORGULL

El campanar és sovint per a la gent un motiu d'orgull. Es concentra en el campanar un sentiment minúscul i primari de patriotisme. He sentit, entre persones de pobles diversos, discussions acalorades perquè tots afirmaven que el campanar del seu poble era el més alt. Una vegada vaig conèixer una senyora casada amb un home extern que, cada vegada que ell, una mica nostàlgic evocava qualsevol gràcia de la seva vila, li donava matadura amb el campanar. "Però el nostre campanar —deia— és més alt que no el vostre". Vaig decidir intervenir pietosament a favor d'aquell home: "El campanar simbolitza el sexe de la col·lectivitat", li vaig dir. "El penis erecte d'un poble és el campanar: cada vegada que presumeix que el campanar del seu poble és més alt que no el campanar del poble del marit —continuava— d'allò que presumeix realment és del membre més llarg".

"Arranca a córrer davant el dimoni..."

Dençà d'aquell dia, us ho asseguro, la senyora no tornà a posar-se el campanar a la boca.

La barrota s'alça com el campanar enmig de la festa. El campanar, emperò, oosseeix la gràcia alada de les campanes

que volten i repiquen. El campanar viu l'alegria de Sant Bartomeu. Salta, el campanar, quan sent olor de festa. I el poble se sent satisfet de veure que té ganes de jocs. El joc de fer festa, la seducció i la sensualitat de la festa, dins
(Continua a la pàgina següent)

“La gent de Montuïri és combativa, amb una capacitat immensa de lluitar”

A l'acabament del pregó, Janer Manila ens oferí una impressió personal sobre tradició, cultura i manera d'esser dels montuïrers

Una vegada conculsa la dissertació que com a pregoner de festes ens va oferir Gabriel Janer Manila, volguérem saber l'opinió personal que té de Montuïri i dels montuïrers. Així aquestes preguntes serviran com acabatall de l'excel·lent conferència que ens acabava de brindar.

Cal dir que abans de l'exposició el batle féu una breu presentació del pregoner en la qual ens donà a conèixer, sobretot, el bagatge literari que incideix en el conferenciant. Nombrosos llibres, articles, intervencions i exposicions literàries són una mostra feaent de la seva vàlua com escriptor i publicista.

El pregó de les festes d'enguany

(Vegeu la pàgina anterior)

Al calor de l'estiu, Dissortat és el poble
de noac d'empinar el campanar cada nit.

LA BELLESA DELS BALLS

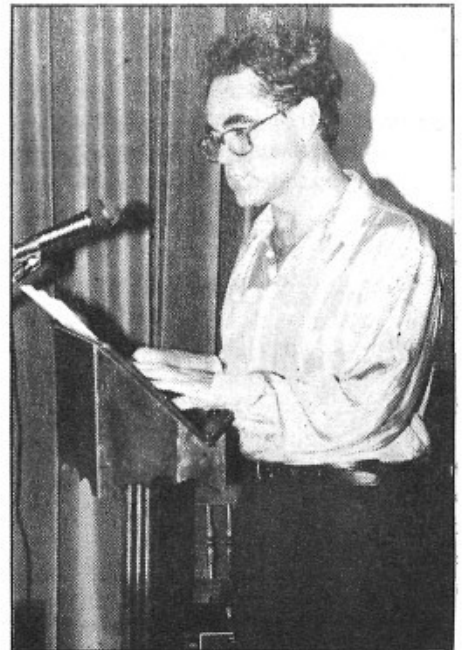
La seducció de la festa: la seducció
de triure plegats. Escrivia Pere Capellà a
començaments dels anys cinquanta
traçava un esboç de quadre de costums,
de la festa de Sant Bartomeu.

*En es paseig, animats,
taran oli, es jovenets
es veis, per no passar estrets,
seuran a cada costat.
Hi haurà rodelles, fum
ets al.lots més polissardos
taran explotar petardos
tans sa gent, com és costum.*

Beu-te a glops les espires. Balla sobre
la murta del carrer. Comparteix la febre
del ball, l'envit eròtic, l'esplai de la car-
nava de la dansa, la febre d'un
munt de puny, l'elegància d'un braç
en sardoca, la màgia d'un gest que
namora. Balls de gaianieg, danses que
celebren les collites de la terra i el mar.
Per la bellesa dels balls —escriu Ramon
Rull al llibre de la contemplació
de Déu *de dels morts e de les novelles*—
raons que atroben a dels sons sons
veig qe los joglars a uns traidors a
escollats

—Per començar, ¿podrís dir-nos breument les notícies que tens dels cossiers?

—Tenc poca cosa que dir perquè només els he vists tres vegades, als cossiers de Montuïri. M'encanten, com m'encanten els d'Algaida. Tal vegada els trob una diferència, pot ésser que els de Montuïri sien un poc més antics en la manera, gestos una mica més medievals, per posar un qualificatiu; tot i que ja sé que els teniu datats com a molt recents. Els d'Algaida els trob més renaixentistes, hi ha més luxe i són més austers. I com ho he dit en el pregó, crec que és una mostra viva i selectíssima de la nostra cultura i del nostre patrimoni cultural, com ho és la sibil·la o com ho és el Misteri d'Elx.

Gabriel Janer Manila quan pronunciava el pregó de les festes d'enguany

—¿Quina impressió tens del poble de Montuïri i de la seva gent?

—A través dels amics que tenc de fa molts d'anys, he tengut la impressió d'una gent molt viva, amb molta capacitat de combat; és a dir, no és una gent molt fàcil de tombar. Això és una característica observada gairebé comuna a tots els amics que tenc de Montuïri. És a dir, sempre que he d'esbossar un perfil, mínimament coherent, psicològic, de la gent de Montuïri, sempre me'n vaig cap a aquesta imatge: una gent combativa, amb una capacitat immensa de lluitar per una causa, per una raó.

—Un qualificatiu concret sobre la manera d'esser dels montuïrers.

Combatiu.

—AVUI (dia del pregó) ¿quina impressió te n'has duit de la gent que ha vengut a escoltar-te?

—És una gent molt amable i a més ha seguit el pregó amb un interès i una atenció extraordinàries; jo passava gust de llegir el pregó, només de veure el panorama que tenia davant; és a dir, de veure com la gent em seguia; i fins i tot això: m'emocionava el temps de fer el pregó, de veure tant com m'escolaven i l'atenció que hi posaven.

—Passant ara a la història de Montuïri, ¿recordes alguns personatges destacats?

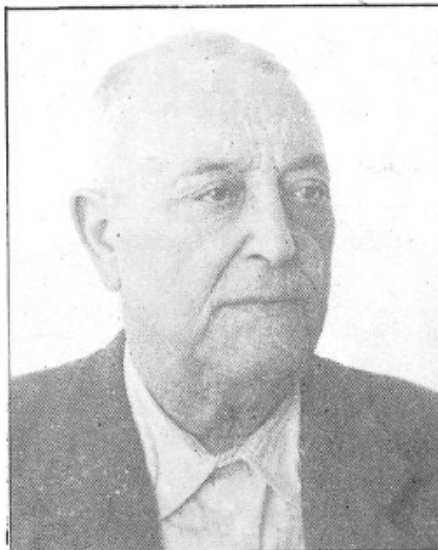
Gabriel Janer Manila

Bartomeu Pomar Pomar "Aloi"

Les persones d'edat de Montuïri que han viscut durant la primera meitat d'aquest segle encara recordaran la figura d'En Bartomeu Pomar Pomar "Aloi", el propietari del cafè conegut per Ca n'Aloi. Una persona molt culta, amable, senzilla, a qui li agradava xerrar amb la gent que l'escometia. Coneixia tots els montuïrers i sabia de cadascun "de quin peu es calçava". Va morir als 81 anys d'edat, el 13 de juny de 1965, ja viudo de Teodora Pomar. Havia nat el 30 de desembre de 1884.

De jove era considerat com un dels millors caçadors i tiradors de la vila. Degut a aquesta excel·lent condició era convidat per participar a caçades bastants vegades a l'any, generalment promogudes pels propietaris de les finques, tots ells coneguts i amb els qui estava amb immillorables relacions.

En certa ocasió fou cridat per l'apoderat de les Armengol, per si coneixia qualcú que estigués interessat per comprar la finca d'Alcoraia, ja que estava en

venda. Quan aquell li digué el preu que en demanaven, va considerar que no era molt elevat, va entrar en detalls per la seva adquisició i arribaren a un acord, si bé "n'Aloi" es va reservar tancar definitivament el contracte fins obtenir la conformitat del seu pare.

Cal dir que En Tomeu "Aloi", des de feia anys, duia el control de la "Caixa" i sabia que la quantitat que havien d'abonar no arribava, ni de molt, a la que hi havia, a més de mantenir-hi la xifra mínima, intocable; i això no alterava gens el normal funcionament de la seva comesa.

Però aquesta "Caixa" de referència, no era la pròpia de ca seva. Ens referim a la "Caixa Depòsit" que funcionava a Montuïri i a altres indrets de Balears, des d'uns sis-cents anys enrera. La Llonja i la Borsa Mallorquina que havien funcionat més o manco bé aproximadament des de l'any 1320, així com altres empreses de les nostres illes, estaven molt desenvolupades abans de la invasió del rei Jaume I i continuaren en semblants característiques durant tot el regnat d'aquest monarca.

Fou al llarg de la transició de la vida balear a l'ambient feudal, quan ni la banca ni la borsa varen poder viure i es varen disoldre deixant les empreses mallorquines, sustentades sempre per elles, en complet desesperament. I aquestes, per subsistir, es veren obligades a crear una base de finançació clandestina, que foren des d'aleshores les "Caixes Depòsit", les quals es fonamentaven so-

bretot en l'honorabilitat del titular, admetent valors per guardar, sense estendre justificants; cada part duia el seu control. I la mateixa cosa podem dir dels qui en manllevaven.

L'única cosa que havia de fer era dir al prestamista el volum de l'import, la utilització i els beneficiaris.

Respecte a la "Caixa Depòsit" de Montuïri, es donà el cas insòlit de subsistir aproximadament fins al 1930, data que es pot averiguar; si bé el fet més important és que sempre va funcionar a la perfecció, sense contratemps, movent-se dins les mateixes línies que en els seus començaments.

Els darrers titulars foren Joan Pomar i el seu fill, Tomeu "Aloi", que fou qui la va dissoldre.

Precisament "n'Aloi", de qui parlem en aquesta semblança, ens digué que els motius que l'impulsaren a la dissolució foren sobretot un enfadament personal, estrany al normal desenvolupament de la "Caixa Depòsit", possiblement ignorant el seu origen i vida de més de sis-cents anys.

Idò bé, el seu pare no va consentir aquella compra d'Alcoraia, perquè ells estaven vedats d'utilitzar els fons en depòsit. Ningú no se n'hauria adonat, però la seva rectitud l'hi impedí. Aquest fet el va disgustar tant que va prometre dissoldre la "Caixa" tot d'una que la dugués pel seu compte. I així ho féu.

Durant el temps d'activitat de la "Caixa" va col·laborar amb totes les persones del poble que sol·licitaren els seus serveis: tant rics com pobres. Es va esforçar per acostar uns als altres, va prestar grans quantitats; fou un dels principals motors que va impulsar la vida econòmica del poble.

Els dos darrers préstecs importants que va realitzar confirmen aquesta asseveració: va facilitar doblers als amos de Maià per adquirir la finca en propietat, operació que va concloure segons s'havia previst; i l'altre, també notable, fou la de proporcionar fons per a la instal·lació de l'electricitat a Montuïri, diligència que també fou reeixida.

Rafel Bauzá Socias

DE LES FESTES

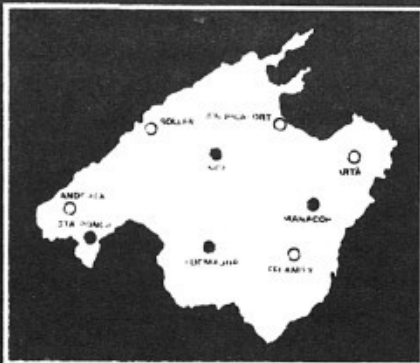
—Els conec bàsicament a través dels llibres de Joan Miralles, personatges anònims moltes vegades, des d'En Moiana fins a tota aquella gent que En Joan entrevista en els seus llibres... aquells glosadors que feren aquella obra de teatre de Sant Antoni... Al llarg de la meua vida he tengut molts de contactes amb molts de montuïrers. Després també una cosa que m'ha quedat molt, com per exemple els germans Capellà i sa mare, sobretot Na Maria, una montuïrera que aprecii molt, casada amb En Pere Capellà, que, com sabeu, va trobar cobro a Montuïri quan a Algaida el tragueren defora, el marginaren.

—¿Com podries comparar la gent de Montuïri amb la d'Algaida?

—És molt diferent. La gent d'Algaida no és combativa, com la gent de Montuïri. Els algaidins no han poseït mai aquest qualificatiu; són molt diferents, dos pobles veïnats però molt diferents.

(Acaba a la pàgina 20)

EMERGÈNCIES PART FORANA

Servei de Bombers
del Consell Insular de Mallorca

- Parc principal
- Parc auxiliar

amb la meitat
de números
l'ajudem
en la meitat
de temps

ACCIDENTS
INUNDACIONS
RESCATS
INCENDIS

CONSELL INSULAR
DE MALLORCA

El cinema mut i el seu ambient a Montuiri (i III)

UN HORABAIXA DE CINEMA

Hi havia tres sessions de cinema a la setmana: el dissabte vespre, el diumenge horabaixa i el diumenge vespre. La gent major hi solia anar el diumenge vespre.

Ja entrats dins el local i una vegada ocupada la nostra localitat, abans de començar el film ens entreteníem mitja hora xerrant i comentant animadament els capítols anteriors a més d'un temps apropiat per a riure, fer volar la nostra fantasia i el nostre optimisme davant la promesa imminent de les ombres màgiques que ens prometien un horabaixa feliç.

Un quart abans de començar la projecció, el timbre instal·lat dins el local donava el primer avís. Si el programa era del nostre gust, saludàvem aquest repicar amb una ovació estruendosa, que feia tremolar la sala. El timbre citat sonava dues vegades més, de cinc en cinc minuts, abans de començar el film. El moment d'iniciar la projecció de la pel·lícula —sobretot si era un drama americà— entre la gran algarada del públic jove, el persistent sonar del timbre i els crits i clotellades que repartia en Sion "Muix", allò es transformava amb el que se solia dir una "Babel" indescriptible. Però... quins temps, aquells!

El públic érem ingenus, cent per cent i el cinema trobà en nosaltres un brou de cultiu més que apropiat per calar-hi fins al més endins.

Les manifestacions de fobia contra els "contraris" i de simpatia cap al "valent" i "l'al.lota", les havíem d'exterioritzar fent molt de renou, obligant a vegades a la intervenció "convincent" d'En Sion "Muix". (En Sion era l'encarregat de recollir les entrades i posar ordre en el local de Ca n'Aloi).

El silenci només existia en comptades ocasions. Per exemple, durant certes escenes de "Los dos pilletes", quan es despedien en "Fan-Fan" i en "Claudinet", o altres de "Genoveva de Brabante", així com escenes d'algun judici on la bella protagonista, innocent sempre, estava a punt d'esser condemnada pel tribunal, i altres drames per l'estil.

El geni universal i immortal d'En Chaplin resulta difícil de resumir

El públic, davant les escenes pròpies del cas, esperava impacient esflorant cacauets, mirant el quadre on apareixien escrites les paraules dels actors. L'acció polaritzava l'atenció dels espectadors. En tals moments, un saluet general, gens dissimulat, indicava que tothom llegia, més o manco fort, les lletres que apareixien, i ho seguien amb un candor i un entusiasme únics.

Els majors, els nostres pares, deien de tal cinta que era una "pel·lícula forta".

Més tard, ja a l'acabament de la cinta que havia estat dramàtica i a la fi de la darrera part, sonava el timbre i s'encenien els llums de la sala. Mentrestant els ulls dels espectadors encara es veien banyats per les llàgrimes que s'eixugaven dissimuladament amb el mocador. Tanmateix, però, no es movien de la cadira. Esperaven la còmica final, en dues parts.

Bona part d'aquestes còmiques encara no han perdut el seu encant ni la seva frescor: les recordam avui sonoritzades i comentades mitjançant la T.V. amb el nom de "celuloide rancio".

Igual que un nin que s'ha menjat una ensaïmada i se'n menjaria dues més; lla-

vors d'haver rigut amb tota l'ànima durant la còmica, sortíem de la sala amb la il·lusió del pròxim diumenge horabaixa.

La sessió havia durat unes tres hores. Havíem passat un horabaixa feliç i esperàvem amb il·lusió el proper diumenge.

He d'assenyalar com a cas curiós que a Ca n'Aloi una vegada en l'any es feia, mitjançant una combinació de cintes i discs, una pel·lícula sonora. No estic segur d'haver-ne vista cap d'aquestes, però sí record perfectament el títol d'una: "Misterios de África".

L'estrena en discs de la primera pel·lícula sonora fou "Escándalos en Broadway".

Aquell món feliç, que es refermava cada diumenge horabaixa, es va trastocar. L'any 1929 acabà les seves activitats cinematogràfiques la sala de Can Sampol. El cine, però, com nosaltres mateixos, tornava major d'edat, evolucionava, es transformava.

Entre l'any 1933 i 1934 el "Cine Royal" inaugurava el sonor.

Resulta difícil resumir el que suposà per a nosaltres el geni universal i immortal d'En Chaplin, la gràcia d'En Buster Keaton, la bellesa d'una Laura la Plante la dolçura de Na Billie Dove, les galopades frenètiques d'En Tom-Mix i En Tom Tiler, els destrossos i carreres accidentades dels cotxes de policies de La Keystone o les batalles de pastissos, etc. Alguns dels personatges abans esmentats o seqüències d'aquestes cintes, els hem vist encara, com hem dit abans, amb enyorança a través d'algun document o pel·lícula retrospectiva transmesa per T.V. Però tots ells passaren ja a la categoria de mites, entraren a formar part dels nostres millors records infantils.

El cinema, però —repetim—, entrava dins la majoria d'edat com alguns de nosaltres, i el sistema sonor havia invadit les nostres pantalles.

De tot aquells temps ens queden sols records i enyorança.

Miquel Martorell Arbona

Les promeses del futbol montuïrer

RELACIÓ DELS JUGADORS DE BASE DEL C.D. MONTUÏRI I DELS RESPECTIUS CALENDARIS

Com ja férem l'any passat a l'edició de BONA PAU del mes de setembre, oferim la relació dels jugadors que han fitxat els equips de futbol base del C.D. Montuïri, així com també els equips amb els quals s'enfrontaran (estan indicats per ordre) al llarg de la present temporada 1989-90. Cal esmentar que aquestes llistes poden sofrir algunes altes i baixes.

BENJAMINS

- Categoria: No hi ha divisions. Militen al grup A-Pla de Mallorca del Torneig organitzat pel Consell Insular i F.B.T.F.

- Inici lliga: 23 setembre.

- Inici 2a. volta: 20 gener.

- Final competició: 28 abril.

- Horari de joc: Dissabtes matins (normalment a les 11).

- Equips del seu grup: Montuïri, J. Sallista d'Inca, Vilafranca, At. Alaró, Consell, Santa Maria, Petra, Algaida, Bunyola, Lloret, Binissalem, J. Sallista At. i Appaa-Ramon Llull d'Inca.

- Total equips: 13.

- Jugadors: Antoni Verger Cerdà, Cristòfol Amengual Nicolau, Miquel Lladó Pocoví, Josep Mateu Sbert, Miquel Cañellas Ramonell, Joan Miralles Martorell, Jaume Ramonell Miralles, Rafel Pinteño Massanet, Francesc Ferrer Ribas Damià Vaquer Verger, Bartomeu Gomila Pocoví, Jaume Mas Rigo, Bartomeu Fullana Cerdà, Gabriel Sampol Roca, Guillem Nicolau Pizà, Llorenç Munar Miralles, Antoni Verger Bennasser, Joan Carles Mairata Barceló i Cristòfol Andreu Amengual

- Total 19 jugadors.

- Entrenador: Benet Campins Rioja.

A LEVINS

- Categoria: II Regional, grup B (s'ha suprimit la III regional augmentant els grups de II).

- Inici lliga 14 octubre.

Benet Campins, entrenador benjamins

Macià Miralles

Joan Barceló

Entrenadors dels alevins.

- Equips del seu grup: Montuïri, Porreres, Avance d'Artà, S'Horta de Felanitx, Cardassar de Sant Llorenç, Espanya de Llucmajor, Colònia de Sant Jordi, Can Picafort, Barracar de Manacor, La Salle de Manacor, Algaida, Petra, Felanitx, Ses Salines, Vilafranca i Margaritense.

- Total equips: 16.

- Jugadors: Jaume Nicolau Bauzá, Jaume Alcover Mayol, Joan Jaume Roca Arbona, Baltasar Socias Pocoví, Macià Coll Salvà, Miquel Llaneras Juan, Guillem Pascual Sansó, Gabriel Pocoví Ferrando, Martí Salas Ruiz, Lluís Gabriel Bauzá Mayol, Sebastià Canyellas Ramonell, Gabriel Amengual Martorell, Guillem Andreu Amengual, Bartomeu Bennasser Verger, Joan Mateu Sbert, Joan Mesquida Llinàs, Jaume Rossinyol Garcia, Joan Sampol Roca, Joan Socias Fiol, Ivan Cidale Cerdà i Rafel Honorat Ribas Mayol.

- Total: 21 jugadors.

- Entrenadors: Joan Barceló Cerdà i Macià Miralles Manera.

INFANTILS

- Categoria: I Regional, grup B (hi ascendiren la passada temporada).

- Inici lliga: 2 setembre.

- Començament 2a. volta: 2 desembre

Cristòfol Ors, entrenador infantils

- Final competició: 10 març (comencen i acaben abans que els altres perquè hi ha fase insular, territorial i campionat d'Espanya).

- Horari de joc: Dissabtes horabaixa.

- Equips del seu grup: Montuïri, Barracar de Manacor, J. Sallista d'Inca, Portocristo, Petra, Beat Ramon Llull d'Inca, Murense, Badia de Cala Millor, Olímpic de Manacor, Binissalem, Campos, Poblense i Escolar de Capdepera.

- Total equips: 13.

- Jugadors: Bartomeu Fullana Ginard, Antoni Salas Ruiz, Daniel Bautista Bautista, Joan Verger Bennasser, Rafel Alcover Amengual, Jaume Alcover Melià, Jaume Mayol Amengual, Miquel Verd Cañellas, Cristòfol Amengual Martorell, Gabriel Roig Roscar, Pere Ors Nicolau, Josep Miquel Pajón Mayol, Jaume Mas Rigo, Josep Serra Cerdà, Guillem Munar Miralles i Josep A. Blascos Miralles.

A causa que hi ha pocs jugadors d'aquesta edat, possiblement es fitxin dos jugadors d'Algaida.

- Total jugadors: 16.

- Entrenador: Cristòfol Ors Roca.

JUVENILS

Francesc Sitjar, entrenador juvenils

- Categoria: III Regional, Grup A.

- Inici lliga: 1 d'octubre.

- Començament 2a. volta: 21 gener.

- Final competició: 29 abril

- Horari de joc: Diumenges (matí o tarda).

- Equips del seu grup: Montuïri, Ses Salines, S'Horta de Felanitx, Mariense, Juventut Bunyola, Santa Maria, Port de Sóller, Colònia de Sant Jordi, Xilvar de Selva, Algaida, Campanet, Esportiu Sant Marçal i Cala D'Or.

- Total equips: 13.

- Jugadors: Cristòfol Massanet Batle, Joan Antoni Miralles Amengual, Mateu Gomila Nicolau, Antoni Roig Roscar, Joan Servera Martorell, Jeroni Massanet Verger, Josep Serra Dilme, Andreu Alcover Nicolau, Llorenç Gacias Terrassa,

XVII Torneig de Sa Llum

El Montuiri aleví, campió - Els juvenils i benjamins en segon lloc

El "XVII Torneig de Sa Llum" que es va disputar enguany fou en la seva inauguració més espectacular que els anys anteriors. Hi participaren 30 equips i més de 500 jugadors.

Pel que respecta als equips montuïrers, els resultats foren aquests:

BENJAMINS

Montuiri, 2 - Sta. Maria, 2 (Guanyador el Montuiri per penaltis).

Montuiri, 1 - Porto. Cristo, 2 (final).

El Montuiri quedà classificat en 2on. lloc essent Cristòfol Andreu el millor jugador (del torneig i categoria).

ALEVINS B

Montuiri, 1 - Porreres, 0 (semifinal).

Montuiri, 4 - Algaida, 0 (final).

El Montuiri quedà campió.

INFANTILS B

Montuiri, 1 - Espanya, 2 (semifinal).

Montuiri, 5 - Algaida 2 (3 i 4 lloc).

El Montuiri quedà 3er. i Cristòfol Amengual fou el màxim golejadore.

JUVENILS B

Montuiri, 4 - Algaida 2 (semifinal).

Montuiri, 0 - Espanya, 2 (final).

El Montuiri quedà 2on i Joan Servera fou considerat el millor jugador.

EQUIPS CAMPIONS

Els campions de cada una de les set categories foren: Porto Cristo (benjamins), Montuiri (alevins B), La Salle (alevins A), Espanya de Lluçmajor (infantils B), La Salle (infantil A), Espanya (Juvenils B) i San Cayetano (juvenils A).

Bàsquet femení

DOS EQUIPS DE PROMESES PER A LA PROPERA TEMPORADA

L'any passat tres equips femenins del poble prengueren part en la competició unificada (escolar i federada) de bàsquet: Cadet infantil i mini-bàsquet. Per a la propera temporada només s'han pogut inscriure dos: cadet i infantil. Les de mini-bàsquet s'entrenaran i possiblement participin a la categoria "Promoció" de la comarca.

Les competicions oficials començaran el mes d'octubre. Encara no se saben els equips que hi prendran part.

Al igual que el futbol, indicam tot seguit el nom de les jugadores dels dos equips federats:

CADETS

-Jugadores: Maravilla Jiménez, Sánchez, Antònia Munar Miralles, Antònia

Les promeses del futbol montuïrer

Joan Martorell Cerrato, Gabriel Arbona Ginard, Bartomeu Verger Rossinyol, Joan Pere Socias Pocoví, Rafel Juan Sastre, Gabriel Nicolau Sastre, Gabriel Ramonell Miralles, Bartomeu Rigo Janer, Jaume Bauzá Mayol, Miquel Verger Bonnin, Miquel Bauzá Garcia, Guillem Manera Lladó i Mateu Moll Ramonell

-Total jugadors: 22.

-Entrenador: Francesc Sitjar Sagreras

Antoni Gomila
Entrenadors de les cadets i les infantils de bàsquet, respectivament

Miralles Martorell, Maite Martorell Cerrato, Joana Serra Dilme, Joana Maria Capellà Mayol, Maria Portell Amengual, Isabel Mayol Manera i Maria Francisca Gomila Pocoví.

-Total: 9 jugadores.

-Entrenador: Antoni Gomila Moll.

INFANTILS

-Jugadores: Maria Francisca Febrer Mesquida, Magdalena Pocoví Gelabert, Miquela Nicolau Pocoví, Apol.lònia Rigo Bennasser, Francisca Verger Fiol, Catalina Amengual Tomàs, Conxa Cerdà Linares, Francisca Bauzá Blanch, Antònia Ribas Cerdà, Petra Lladó Pocoví, Maria Vidal Rossinyol, Catalina Masçaró Amengual, Coloma Martorell Miralles i Antònia Carralero.

-Total 14 jugadores.

-Entrenador: Gabriel Miralles Piza

CLUB COLOMBÒFIL

La temporada ja ha acabat i en línies generals ha estat bona, sobretot les amollades des d'Eivissa, doncs el temps va esser bo i es perderen pocs coloms. Referent a les amollades des de la Península, l'única dolenta va ser la primera des de Cocentaina (Alacant), aquesta amollada la recordarem sempre perquè tots els clubs hi perderen coloms de molta categoria, doncs tots els socis havíem enviat els millors coloms perquè servia de pont als que després s'havien d'enviar a una prova de fons (Valdepeñas-Ciudad Real 560 Qms.).

Enguany hem concursat 19 socis, 9 eren de Montuiri, 5 d'Algaida, 3 de Sant Joan, 1 de Vilafranca i 1 de Campos, amb un total de 927 coloms que han pres part als diferents concursos Nacionals i Regionals organitzats per la Federació Missatgera Balear i que han estat els següents: 6 Eivisses (150 Qms.), 4 Alacants (320 Qms.), Valls (230 Qms.), Valdepeñas (C. Real) (550 Qms.), Puertollano (C. Real) (625 Qms.), Cabeza de Buey (Badajoz) (720 Qms.) i Logroño (560 Qms.).

La classificació final ha estat la següent:

1.- Jaume Martorell	7.006 metres/minut
2.- Andreu Oliver	6.939 m/m
3.- Joan Ll. Gayà	6.687 m/m
4.- Sebastià Barceló	6.557 m/m
5.- Tàndem cosins Verger	6.367 m/m
6.- Bartomeu Amengual	6.853 m/m
7.- Tàndem Germ. Miralles	5.729 m/m
8.- Miquel Gomila	5.333 m/m
9.- Sebastià Mas Veny	4.502 m/m
10.- Jaume Sastre	4.457 m/m
11.- Bartomeu Miralles	3.978 m/m
12.- Gaspar Socias	3.905 m/m
13.- Josep Sánchez	3.381 m/m
14.- Joan Bauzá	2.979 m/m
15.- Joan Sastre	2.073 m/m
16.- Antoni Munar	329 m/m
17.- Miquel Munar	18 m/m
18.- Bernat Munar	
19.- Andreu Prohens.	

Per acabar cal destacar l'amollada de Logroño: sols vingueren 7 coloms de tot Balears. 5 de Mallorca, 1 de Menorca i 1 d'Eivissa, però dels 7 dos eren de Montuiri, un del tàndem cosins Verger (Bartomeu i Joan Verger "Matxo"), que va quedar tercer de Balears i l'altre era de Bartomeu Amengual "Nyol", que va quedar quart de Balears.

El tàndem cosins Verger també ha fet campió de Balears de juvenils, 2on. de Mallorca de l'amollada des de Cocentaina (Alacant); i, com hem dit abans, 3er. de Logroño, on s'havien enviat 709 coloms. Mentre que Bartomeu Amengual amb aquest 4rt. lloc des de Logroño, ha aconseguit quedar el 3er. de la classificació general de Fons.

Club Colombòfil Missatger de Montuiri

INAUGURACIÓ DELS VESTUARIS

Dia 6 d'agost foren inaugurats els nous vestuaris del camp de futbol. L'acte es va celebrar coincidint amb la del "XVII Torneig de Sa Llum".

D'aquesta manera els nous vestuaris hauran solucionat el greu problema que tenien els cent esportistes montuïrers, així com els visitants que venien.

Igualment beneficiarà també el problema de cada setmana, quan coincidien en Es Revolt dos partits consecutius. I ja no diguem dels del "Torneig de Sa Llum" quan cada vespre es disputaven dos o tres partits seguits. Aquest handicap ha romàs solventat ja que els antics vestuaris no han estat esbucats.

PLA D'EQUIPAMENTS ESPORTIUS

El pressupost de les obres d'aquest

pla ha pujat més de set milions de pessetes, de les quals el municipi n'ha aportat una tercera part (2.278.110) i les altres dues el Consell Insular i la Comunitat Autònoma.

Cal dir, però, que la primera i segona fase de la construcció dels vestuaris fou inclosa dins el Pla de 1986, i encara que s'hagués d'haver acabat als sis mesos, no ha conclòsa fins ara. Els preus eren els de 1985, tant és així que l'empresa ja havia renunciat a dur a terme el projecte.

TROFEU MIQUEL MIRALLES "MOSQUERA"

Tal com havia acordat la Comissió organitzadora de l'homenatge pòstum que es va dedicar a Miquel Miralles "Mòsquera", el dia de la presentació del "XVII Torneig de sa Llum" es varen lliurar els trofeus als màxims golejadors

dels equips del C.D.Montuïri de la temporada anterior.

Els guardonats foren: Ivan Cidale (benjamins), Jaume Mas (alevins), Bartomeu Verger (infantils), Gabriel Nicolau (juvenils) i Gabriel Sampol (I Prefrent).

HOMENATGE A LLORENÇ BAUZÀ "NEO"

A la cloenda del "XVII Torneig de Sa Llum" el C.D. Montuïri va retre un públic homenatge a Llorenç Bauzá Mas "Neo" per la seva gran llabor en favor de l'esport montuïrer: jugador, entrenador,

delegat, àrbitre. La placa de l'obsequi deia: "A Llorenç Bauzá, tota una vida dedicada al futbol montuïrer. C.D.Montuïri. Agost 1989".

El poble tenia un deute amb En Llorenç: Enhorabona, "míster".

CICLISME

El corredor juvenil A. Gomila, de Binissalem, fou el guanyador de les carreres ciclistes celebrades per Sant Bartomeu, tant a juvenils com a general.

A la prova per a locals Joan Antoni Blascos fou primer i després Biel Amengual i Rafel Pintefio. D'entre 13 cadets, el montuïrer Biel Bauzá quedà el cinquè

FUTBOL-SALA: PRIMTOURS CAMPIÓ

El dimarts 22 d'agost va acabar el campionat local de futbol-sala sènior. La classificació final va quedar així:

- 1.- Viatges Primitours.
- 2.- Restaurant Ses Canyes, d'Algaida.
- 3.- Construccions Ramonell.
- (Aquestes tres equips quedaren empatats a punts. Va decidir el golaveratge)
- 4.- Restaurant Tropical de Lluçmajor
- 5.- Can Xim de Campos.
- 6.- Es Racó de Randa.
- 7.- Ca Na Poeta.
- 8.- Empinats de Pina.
- 9.- Sa Nostra.
- 10.- Can Pieres. B.
- 11.- Can Pieres A
- 12.- Fassers de Plaça

CORREDURIA DE SEGUROS

GOMILA S.A.

MONTUÏRI: Jaume II, 4 Tel. 64 60 43
PALMA: Pasaje Sta. Catalina de Siena, 2, Entlo. 2 C. Tel. 72 27 36
MANACOR: Pl. Ramón Llull, 22 Tel. 55 13 56

PRECIOS SELECCION CONDUCTORES

MAYO 89

MARCA:	S.S.O.-R.C.-R.D.-OCUP.
Citroen AX TRE	24.907-
Citroen BX 16 TRS.	28.967-
Citroen BX 19 GT.	28.967-
Citroen Visa Challenger.	22.783-
Fiat 1.100	22.783-
Fiat Regata 1.300 Especial.	24.907-
Fiat Uno 45	22.783-
Fiat Uno 70 SL 5 p.	24.907-
Ford Escort CL 1.400	24.907-
Ford Escort GL 1.600	28.967-
Ford Fiesta Ghia 1.100.	22.783-
Ford Fiesta Trip 1.600 Diesel.	28.967-

MARCA:	S.S.O.-R.C.-R.D.-OCUP.
Opel Corsa 1.300 SR	24.907-
Opel Kadett 1.300 City	24.907-
Opel Kadett 1.600 SR.	28.967-
Peugeot 205 GR.	24.907-
Peugeot 205 GT.	28.967-
Peugeot 309 GL Profil.	24.907-
Peugeot 405 GR.	28.967-
Renault 11 GTS	24.907-
Renault 11 GTX	28.967-
Renault 19 GTX	28.967-
Renault 21 GTS	28.967-
Renault 5 TL	22.783-
Renault 5 TX	24.907-

CAMIONES Tara y Cargas - Transp. Propios

de 4 a 6 T.	80.750-
de 10 a 14 T.	89.623-
de 20 a 24 T.	100.792-

de 7 a 9 T.	85.583-
de 15 a 19 T.	94.287-
de 25 a 34 T.	113.778-

CICLOMOTORES:

hasta 49 c.c.	10.119
---------------	--------

MOTOCICLETAS

hasta 75 c.c.	14.724-
de 150 a 300 c.c.	17.107
de 500 a 750 c.c.	33.276

de 75 a 150 c.c.	15.654-
de 350 a 500 c.c.	24.076-
de 750 c.c.	41.007-

TRACTORES

Cuando el marca con emoque	7 187
----------------------------	-------

AUTOMOVILES. Tienen que ser de uso particular.- Mayores de 23 años casados ó de 25 solteros.- Experiencia de conducción superior a 4 años.- No haber tenido ningún accidente de tráfico en el último año

NOCES D'ARGENT

SETEMBRE 1964 - 1989

Julio López Bernat "Can Julio"
ambLucia Fernández Boludo "Can Julio"
(10 Setembre 1964)Antoni Nicolau Alcover "Pelussa"
ambAina Sastre Cerdà "Poeta"
(12 Setembre 1964)Els felicitem per les seves noces d'argent
i els desitjam que puguin viure
molts d'anys plegats.**25 anys enrrera**

Setembre de 1964

ACABAMENT DE CARRERES

Aquest mes la senyoreta Victòria Andreu va acabar brillantment el estudis a l'Escola Superior de Belles Arts de Sant Jordi de Barcelona. I els joves Joan Bisquerra i Gaspar Oliver, obtingueren la llicenciatura en Farmàcia i Químiques, respectivament. I per altra part, Joan Oliver Verd aconseguí a Granada el grau de Doctor en Farmàcia amb la màxima qualificació.

ESPORTS**EQUIPS DEL POBLE A FESTES EXTERNES**

L'activitat del balon a Montuïri no s'acabà del tot aquest passat estiu. A més del torneig local de futbol-sala participaren a les festes patronals d'altres pobles. El cadets de bàsquet jugaren a Santanyí i a Porreres, el infantils a Porreres i a Ses Salines. Els de I Preferent de futbol anaren a Vilafranca i Algaida i els juvenils també a Algaida. A Vilafranca hi jugaren dues vegades els de futbol-sala i una a Sant Jordi. A Lloret s'hi desplaçaren les nines de mini-bàsquet i també els nins de futbol benjamí.

Uns i altres tornaren carregats de trofeus havent aconseguit la victòria a quasi tots els partits esmentats.

Gabriel Gomila Jaume.

DEMOGRAFIA**MATRIMONIS**

Dia 29 juliol: Jordi Arbona Arbona amb Francisca Nicolau Bordoy.

Dia 14 d'agost: Jaume Murillo Orfila amb Francisca Bauzà Cerdà.

DEFUNCIONS

Dia 14 de juliol: Margalida Sastre Miralles, viuda de 83 anys, "Pellusca".

Dia 28 de juliol: Maria Cerdà Bauzà, viuda de 88 anys, "Sollerica".

Dia 31 d'agost: Antònia Verger Socias, viuda de 83 anys, "Pola".

Gloses**AL RECTOR ANDREU***Amb motiu de s'arribada del Perú*

Gràcies a Déu que ha vengut
un senyor que jo esperava;
cada dia el comenava
a Déu que li das salut;
si m'ha duit res, m'ha fotut,
perquè jo res esperava.

AL BATLE

No em 'grada donar martiri,
ni vull es molestar-vós,
però de cor, vull dir-vós
que mos menau glosadors
i no pensau amb so famós
d'es poble de Montuïri.

*Miquel Massanet "Parri"***SALUTACIÓ**

Un divendres del calorós mes de juliol,
l'amo En Biel Cerdà Miralles (Rupit) fou
convidat a anar a Sòller amb motiu de la
inauguració del camí de Son Peron. L'amo
En Biel hi assistí com a representant
dels paredadors del Pla de Mallorca i sa-
lutà als presents amb aquestes gloses:

Tenc una gran alegria
veure es treball que se fa,
i que tots pogueu triomfar
de veres, de cor ho voldria;
i Mallorca seguiria,
fent marges d'artesanía
que és lo més "guapo" que hi ha.

Ja vos don sa despedida
d'un cas que no té remei;
jo treball sense veure-hi
quasi as final de sa vida;
i de voltros, jo voldria
que lluiteu amb valentia
i dins Mallorca es trobaria
es fruit de s'artesanía
"apoiada" pes Consell.

*Biel Cerdà "Rupit"***PLUVIOMETRE**

Pluja del mes d'agost de 1989

Dia 31..... 48'80 litres per m2.

CUINAR EN CASA**COCARROIS****INGREDIENTS**

1 tassó de "bota" d'aigua.

1 tassó d'oli.

1 tassó de suc de taronja.

150 gs. de saïm.

Un poquet de sal i la farina que es
necessiti, que normalment sol esser un
quilo.

*Recepta de**Joana Ramonell, "des Forn"***DOS DITS DE SENY**

"Tothom parla de sa fira segons li
va", diu el refrany. Han acabat un any
més les festes de Sant Bartomeu, i és de
suposar que hi haurà opinions de tota
casta, d'acord amb els gusts personals
de cadascú.

Segons diferents comentaris sentits
pel carrer, hi hagué alguns detalls que
es podrien millorar i convendria que
els responsables en prenguessin nota de
cara a l'any que ve. Sols en citarem tres:

— Tancar el pas als graons de davant
la rectoria va suposar unes molèsties
per a tot el poble, en benefici de negocis
particulars. "Hostes vengueren que de
ca nostra mos tragueren".

— Els horaris d'alguns actes no coin-
cidiren en els programes oficials, a
BONA PAU del mes passat i a la premsa
diària. En alguns casos s'hagué de recti-
ficar mitjançant una crida. En bon
mallorquí a això li deim "fer ses coses
amb sos peus".

— Els toros són considerats *la festa
nacional*, però no una festa nacionalista
ni ecologista, per molt d'humor i espec-
tacle que hi posin. "Siau qui sou" va
dir el poeta.

Malgrat tot, les festes foren un èxit
de participació. No obstant, "qui és
confrare que prengui candela", encara
que "s'homo és s'únic animal que
travella dues vegades amb sa mateixa
pedra".

Una nova modalitat per a la volta des blat

Novament s'ha posat en marxa, com cada any pel mes d'agost, l'anomenada "Volta des Blat". Aquesta vegada s'ha seguit una nova modalitat: en lloc de repartir els sobres de casa en casa, es distribuïren el dia de Sant Bartomeu a l'entrada de l'Ofici.

Esperam que hauran arribat a la majoria de les famílies que normalment solen contribuir. Si qualsevol d'aquestes no va rebre el sobre amb la circular i resum dels comptes parroquials, se'n poden recollir a la rectoria.

ÉS HORA DE PROGRAMAR

Ens trobam a les portes d'un nou curs, i és necessari fixar unes línies i establir uns calendaris, a fi de no haver d'anar improvisant damunt la marxa. Els nostres rectors solidaris, juntament amb un grup de representants dels Consells Parroquials, es reuniren al Port de Felanitx els dies 28 i 29 d'agost, a fi de començar aquesta tasca. Oportunament donarem a conèixer els resultats.

PROGRAMA DE MISSES

Per aquest mes de setembre, referent a la celebració de l'Eucaristia, cal remarcar les següents variacions:

DE LES FESTES

(Ve de la pàgina 13)

—Sabem que t'interessa per la nostra publicació, BONA PAU. ¿Què ens pots dir en dues paraules?

—De BONA PAU el que més m'interessa són aquells articles que van dirigits a les tradicions, a les festes, a la cultura popular; és natural que me n'hi vagi més directe, perquè m'interessa especialment. BONA PAU en duu, d'aquest treballs, i a més els duu ben fets. També m'interessen les gloses que publicau, sobretot aquelles que van dirigides a dones. Del darrer número m'han atret especialment les fotografies, unes fotografies bellíssimes..

Es feia tard, i aquí vàrem acabar aquesta curta entrevista, encara que suficientment expressiva per a saber el pensament que Janer Manila té del nostre poble i la seva gent.

Maria Antònia
Onofre Arhona

- Passats els mesos de juliol i agost, es segueix celebrant la missa dels diumenges a les 11'30 del matí.

- La missa dels diumenges a vespre es torna retransmetre en directe a través de Ràdio Murta.

- Durant els diumenges de setembre, continua la missa al Puig de Sant Miquel a les 7'30 de l'horabaixa.

- A partir del darrer diumenge de setembre, amb ocasió del canvi oficial de l'horari, totes les misses vespertines seran a les 8.

EL BISBE MONCADAS HA MORT

Fa poc més de 20 anys, era pel febrer de 1969, BONA PAU participava que don Miquel Moncadas Noguera havia estat elevat a la dignitat episcopal i nomenat bisbe de Menorca.

I ara, després d'haver exercit darrerament 12 anys de Bisbe de Solsona, ens ha deixat. Mentre dirigia uns exercicis espirituals allà, repentinament se sentí malament i morí al cap de tres dies, als 67 anys d'edat. Era el 5 d'agost de 1989.

Com ja diguérem, tengué una petita relació amb Montuïri, ja que de petit anà una breu temporada a escola a Ca Ses Monges. A més, aquí hi viuen alguns familiars seus i ell amb certa freqüència passava uns pocs dies a la vila, essent molta la gent que el coneixia.

Rebin els seus familiars el nostre condol.

BEATIFICACIÓ DE LA VENERABLE

Com la gent ja sap, dia primer d'octubre d'enguany serà beatificada a Roma una dona mallorquina d'un poble prop del nostre, encara que no pertanyi al mateix arxiprestat. Es tracta de Sor Francinaina Cirer, coneguda per tothom com la Venerable de Sancelles.

Com a cristians ens alegrem d'aquest esdeveniment, que ve a esser un reconeixement "oficial" de l'estimació i devoció popular a una dona senzilla i entregada, del Pla de Mallorca.

També ens alegrem com a montuïrers agraïts per la presència perllongada i eficaç de les Germanes de la Caritat dins la vila, i pel bon record que de la seva labor en conservam. L'edifici on visqueren i serviren el poble, sempre serà "Ca Ses Monges", encara que es destini a altres finalitats no menys importants i ben ateses.

CURSET PREMATRIMONIAL

Per a les parelles que facin comptes casar-se per l'Església en un futur més pròxim o més llunyà, s'ha programat un curset preparatori que tindrà lloc a la rectoria de Montuïri a partir del dilluns dia 18 de setembre.

El curset està obert, com sempre, a totes les parròquies de l'arxiprestat. És una bona oportunitat per a les parelles de Montuïri, que poden aprofitar aquesta ocasió sense haver-se de desplaçar a poble extern.